

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА КВАЛИФИКАЦИЯ

I. МОДУЛ „КВАЛИФИКАЦИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ”

1. НЕОБХОДИМОСТ

Преходът към икономика, базирана на знанието, поставя нови предизвикателства пред развитието на човешките ресурси и определя ключовата роля на учителя.

Доброто владение на поне два чужди езика се превръща в основно изискване за всеки български гражданин, който желае да се възползва от предимствата на Европейския съюз. С цел насърчаване на мобилността – чуждоезиковата подготовка е основен приоритет в Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание 2006 – 2015.

Анализът на състоянието на педагогическите кадри извежда на преден план проблема с недостига на правоспособни учители по чужд език.

Въвеждането на нова образователна структура и по-конкретно VIII клас – година за интензивно чуждоезиково и компютърно обучение и/или за професионална подготовка за всички ученици, има важно значение за осигуряване на равен достъп на всяко дете до изучаване на чужд език.

Процесът на реализиране е съпроводен от промяна на учебните планове и програми, което определя политиката на МОМН за осигуряване на правоспособни учители и целенасочена квалификация по съответния чужд език.

2. ЦЕЛИ

- Конкретни действия за поетапно преодоляване на дефицита на квалифицирани учители по чужд език, информатика и информационни технологии и подготовка на системата за въвеждане на новата структура на средното образование.

- Да се осигурят алтернативни пътища за отваряне пазара на труда, като се предостави възможност за задочно обучение или включване в съкратен курс при заетост в училище и при наличие на необходимия опит.

- Да се разшири „банката” от учителски кадри по чужд език и да се повишат критериите за подбор.

- Да се повиши качеството на чуждоезиковото обучение.

3. ОБХВАТ

3.1. Квалификация на начални учители по чужд език.

3.2. Квалификация на неправопособни учители по чужд език:

3.3. Поддържаща квалификация на правоспособни учители по чужд език, преподаващи в I – XII клас.

3.4. Квалификация на учители с висше образование (от природоматематическия цикъл) за придобиване на професионална квалификация „учители по информатика и информационни технологии”.

4. БЮДЖЕТ НА МОДУЛА – 900 000 лв., в т.ч. средства за мониторинг.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ – висши училища, образователни и обучителни институции

6. ПРОЦЕДУРА

- по ЗОП;

- НВМОП;

- по двустранна договореност с образователните отдели към посолствата на Република Франция, Испания, Германия, Великобритания и Руската Федерация.

7. ДЕЙНОСТИ

7.1. Квалификация на неправоспособни учители по чужд език:

- квалификация на начални учители за придобиване на професионална квалификация „учител по чужд език” – 100 души;

- квалификация на учители с висше образование без правоспособност за преподаване на чужд език – 100 души.

7.2. Поддържаща квалификация на правоспособни учители по чужд език, преподаващи в I – XII клас – 700 души.

7.3. Квалификация на учители с висше образование (от природоматематическия цикъл) за придобиване на професионална квалификация „Учител по информатика и информационни технологии” – 100 души.

II. МОДУЛ „КВАЛИФИКАЦИЯ НА ДИРЕКТОРИ”

1. НЕОБХОДИМОСТ

Тенденциите, заложи в програмата, са пряко съобразени с националните приоритети и европейските политики в областта на образованието.

Директорът на училището осъществява държавната политика в областта на образованието и правилната организация на управлението на училищните кадри, учебно-възпитателния процес и цялостната административно-управленска и финансова дейност в училището.

Специфични потребности

За успешното изпълнение на основните си задължения и за реализиране на правата си директорът се нуждае от специфична подготовка, тъй като дейностите, които ръководи, наблюдава, контролира и оценява, са твърде разнопосочни. За да се изгради като истински образователен мениджър на съвремието, той трябва да познава различни управленски методологии, стратегии и подходи и да владее технологии и техники за управление на образователната институция, която оглавява. В синхрон с модерните виждания за образователния мениджмънт са и потребностите да се познава спецификата на проектния подход в образователната сфера.

2. ЦЕЛИ

2.1. Изграждане на елементите на национална система за подготовка на директори и други лица в системата на училищното образование.

2.2. Осигуряване на иновативно, качествено и достъпно обучение на директори и други лица в системата на училищното образование, насочено към подобряване на качеството и ефективността на управленския процес.

2.3. Разработка, апробация и внедряване на инфраструктура на е-среда за съчетано учене за нуждите на училищните директори.

Планираните дейности по модула ще допринесат за изработване на дългосрочна програма за развитието на НИОД в посока осигуряване на среда, методика и учебни материали за е-обучение (дистанционно обучение). Това ще подпомогне подготовката на директорите за реализирането процеса на прилагане на децентрализираното финансиране и специфичното управление на училищата.

В рамките на дейността на Националния институт за обучение на директори ще бъдат проведени поредица от обучения за повишаване на квалификацията и управленската компетентност на действащи директори:

- действащите директори ще преминат краткосрочно обучение с оглед формиране на компетентности за разработване на стратегия на училището и на модели на училищни политики;
- ще се проведе обучение, насочено специално към новоназначени директори;
- ще продължи обучение на директори на детски градини.

Проследяване прилагането на иновации в управлението, провокирани от обучението в НИОД, ще даде възможност за измерване на ефикасността и приложимостта на планираните обучения.

3. ОБХВАТ

Действащи директори на училища – 240 души;

Новоназначени директори – 260 души;

Директори на училища, в които се осъществяват иновации и добри практики – 1100 души;

Директори на детски градини – 1560 души;

Екипи обучители – 120 души;

- общо: **3380** души

Разработване на електронно съдържание и работни материали към обучителните програми в областта на управление на училището;

Бенефициенти – софтуерни компании, разработващи приложен софтуер, социологически агенции, висши училища, образователни и обучителни организации.

- Процедура - по ЗОП, НВМОП
- конкурс

Общ бюджет на модула: 1 000 хил. лв., в т.ч. и средства за мониторинг.

4. ДЕЙНОСТИ

1. Изграждане на национална система за подготовка на директори и други лица в системата на училищното образование;

2. Направление – осигуряване на обучение на директори и други лица в системата на училищното образование;

3. Ресурсно осигуряване на цялостната дейност по програмата;

4. Мониторинг на програмата, сертифициране и изготвяне на регистри;

5. Изграждане на механизъм за адекватна обратна връзка, проследяване прилагането на иновации в управлението, провокирани от обучението в изпълнение на програмата и оптимизиране на действащия модел за квалификация.

Изготвяне на анализ и публикуване на резултатите на интернет страниците на МОМН и НИОД.

В едномесечен срок от приемане на програмата директорът на НИОД представя в МОМН за утвърждаване план и финансов разчет на дейностите.

III. МОДУЛ „КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СЪВЕТНИЦИ И ПСИХОЛОЗИ”

1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО

1.1. Контекст на създаване и реализиране на програмата за обучение на педагогическите съветници и психолози.

Министерството на образованието, младежта и науката в продължение на последните две години разработва детайлна рамка за създаване на условия за въвеждане на съвременни и професионални подходи в областта на превенцията на насилието и изграждането на позитивна дисциплина в класната стая.

Реализират се два проекта за превенция на насилието между деца в образователните институции, които имат за цел да създадат и апробират цялостна програма за превенция на насилието на системно и организационно равнище в училище.

В момента се реализира проект „Повишаване на квалификацията и създаване на условия за кариерно развитие на учителите, преподавателите във ВУ и директорите” от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, който има отделен компонент за обучение на 28 екипа и 1000 учители за превенция на агресията и насилието в училище.

Обучението на психолозите и педагогически съветници е необходимата следваща стъпка в процеса на изграждане на капацитет сред работещите в училищата на местно равнище в процеса на реализиране на политиката на МОМН в областта на превенцията на насилието и изграждането на позитивна дисциплина в класната стая.

1.2. Статистика.

В момента в системата на средното образование има 680 психолози и педагогически съветници. Съотношението между психолози и педагогически съветници към брой ученици е 1/650, а училищата, в които са разкрити тези длъжности са около 28 на сто от общия брой на училищата в страната.

1.3. Нерешени проблеми.

С приемането на промените в Правилника за прилагане на Закона за народната просвета, които влязоха в сила от началото на учебната 2009/2010 година, се въведоха нови мерки за дисциплиниране на учениците, за развитие на възпитателната работа в училище и за изготвяне на характеристиките на потенциала на учениците. До момента в системата за квалификация на педагогическите кадри няма въведени системни програми за подготовка на учителите, психолозите и педагогическите кадри, които да

ги подготвят за въвеждането на училищни политики срещу насилието, за изграждането на позитивна дисциплина и прилагане на професионални психологически методики за диагностика на развитието на учениците.

2. ОПИСАНИЕ НА МОДУЛА

2.1. Цел – изграждането на капацитет сред психолозите и педагогическите съветници в системата на образованието за създаване на сигурна и безопасна среда в училище чрез прилагане на общоучилищни мерки и подходи за изграждане на позитивна дисциплина и за превенцията на насилието.

2.2. Бенефициенти – 680 психолози и педагогически съветници.

2.3. Процедура на подбор – всички педагогически съветници и психолози, които работят в училищата.

2.4. Обхват – участниците ще бъдат разпределени в 28 – 30 групи с по 20-25 човека.

2.5. Време на провеждане на обученията – ноември – декември 2009 г.

2.6. Продължителност на обучителните семинари – 24 учебни часа, разпределени в 4 дни.

2.7. Бюджет на модула – 100 000 лв.

IV. МОНИТОРИНГ

При реализацията на програмата се осъществява мониторинг на две нива:

1. Проверки, анализи, изготвяне на междинни и финални отчети и доклади, базирани на пряката и на обратната връзка между лицата и организациите, имащи отношение по изпълнението на програмата – осъществява се от Министерството на образованието, младежта и науката и регионалните инспекторати по образованието за целите на програмата извън основните им задължения по функционални характеристики, ресурсно и материално осигурени за сметка на програмата.

2. Оценка за изпълнението на програмата от външна организация.